

RİKALDA YAHUT AMERİKA'DA VAHŞET ÂLEMİ (1890)

Ahmet Mithat Efendi (1844-1912)

KİŞİLER

Miss Johnsonser Beyaz gun kızı olarak tabir edilen İngiliz kız, güzelliği ile görenleri kendine hayran bırakacak fiziksel özelliklere sahiptir. Bindiği yük gemisi batınca nehirde tutunduğu sandal onu Aztek kabilesinin eline düşürür. Güzelliği kabile reisinin oğlu Rikalda'yı etkilediği için kabilenin mabuduna kurban edilmekten kurtulur. Akli ve bilgisi ile herkesi kısa sürede etkisi altına almayı başaran Johnsonser, kabiledaki kadınlardan farklı bir gözle görülür. Henüz medeniyetten hayli uzak olan bu kabileye pişmiş yemek yemeyi, sebzeleri ve anason-ispirto gibi içecekleri öğreten kızın raksı ve şarkıları da Aztekleri memnun etmek için kafi gelir. Rikalda günden güne kıza hastalık derecesinde âşık olunca aralarındaki ilişkiyi çözmek için dürüst ve samimi davranmaya çalışır lakin başarılı olamaz. Hem kahramanca tavırları hem de cesaretiyle adeta Rikalda'yı büyüleyen Johnsonser yüzünden Rikalda'nın eşi ve çocukları da canice katledilir. Zorba adamdan çekinmeye başlayan kızcağız tek dostu olan Moşamol ile kaçma planları yaparken nişanlısı ve ekibi imdadına yetişir. Fakat hemen kaçmak yerine onlara bir ders daha vermek isteyen Johnsonser, tüm kabileyi sarhoş ederek ellerini bağlar ve onları esir ettiğini ve kurban edeceğine inandırır. Herkesin korkuyla bir gece geçirmesini sağladıktan sonra sabaha son konuşmasını yapar ve herkesi medeniyete davet eder. Rikalda'nın vefası ve aşkı öylesine büyüktür ki onun kendisiyle gelme isteğini geri çeviremez ve onu da hoşgörü ile karşılar.

Rikalda Kabile reisinin oğlu olarak bilinen Rikalda gençliği ve gözüpekliliği ile lider konumundadır. Şiddetinden ve emirlerinden herkesin çekindiği Rikalda, vahşi bir genç olarak aktarılır. İlk gördüğü andan itibaren Johnsonser'e bağlanan Rikalda'nın duygusal ve itaatkâr tarafı gördüğü güçlü kadına doğru meylenmektedir. Bu tek taraflı aşk hırsı uğruna karısı Aralda ve iki çocuğunu öldürmekten çekinmez. Annesini dahi sevdiği İngiliz kız için tersleyen Rikalda, kendi kabilesindeki kadınların düşünce özgürlüğüne de inanmaz. Yaptığı cinayetlerden sonra iyi bir iş çıkardığını düşünerek gururlanan Rikalda'yı zekâsı ile alt eden beyaz gun kızı sayesinde Rikalda tamamen değişir ve daha medeni bir insan olur. Bu yönüyle değişime açık bir yapı sergileyen Rikalda aşkı ve gösterdiği vefa ile ona ne kadar bağlı olduğuna herkesi inandırır.

Kadagoz 45 yaşlarında kabileda bir nevi kraliçe olarak değerlendirilen Kadagoz, Rikalda'nın annesidir. Sadece Kabile içinde hükmü geçen kadıncağızın oğluna karşı hiçbir sözü değer dahi görmez. Johnsonser'i ilk gördüğü andan itibaren sevmeyen ve kıskanan Kadagoz, onun öldürülmesi için kabileyi örgütlemeye çalışsa da başarılı olamaz.

Aralda Rikalda'nın karısı olan Aralda, kocasını kıskanıp Kadagoz'den medet ummaktan başka bir şey yapmaz. Sözü'nün bir değeri olmadığını bildiği için eşi Rikalda ile birebir konuşamaz. İşin sonunda iki çocuğu ile birlikte Rikalda tarafından canice öldürülür.

Moşamol Kabile reisinin sağ kolu olarak değerlendirilen Moşamol, ellili yaşlarında kabile insanlarından farklı yapıda bir kişidir. Hem kıyafeti hem diğerlerine göre daha kibar olan bu adamın zarafeti Johnsonser'in ilk esir düştüğü anda dahi kişiliğini gösterir. Karısı ve çocukları da esir düşen Moşamol, yapayalnız kalınca 6 yıl ewel satıldığı kabileda onlara yardımcı olmaya çalışarak hayatına devam eder. Fransızca bilen Moşamol daha ewel Johnsonser ailesine hizmette bulunana Adrienne isminde bir görevlidir. Yardımsever, vefalı ve düşünceli olmasıyla kızın dostluğunu kazanan Moşamol, esir olarak alındığı için ölüm korkusuna itaatkâr olma yolunu seçer. \

Maradangal Kabileda sözü geçen halkı kendi istekleri dahilinde yönlendirmeyi başaran şeytan fikirli din adamlarından biridir.

James Ferah Miss Johnsonser nişanlısı olarak tanıtılan James Ferah, sevgilisinin ölüm ihtimalini aklında dahi getirmek istemeyecek kadar bağlı biridir. Aşkına olan sevgisi onu azimle çıktığı yolculukta yanılmaz ve sonunda sevdiğine ulaşır. Oldukça kibar ve nazik bir adam olan James, nişanlısına verdiği sözü tutmanın yanında onu koruma konusunda da kararlıdır.

Fardiç Kabilenin başkanı olarak dikkat çeken Fardiç, Rikalda'nın babasıdır.

ÖYKÜ

Muharririn İfadesi. 1288 senesinde basılan Letaif-i Rivayat serinden bu romana kadar 18 senedir roman yazdığını belirten Ahmet Mithat, anlatıcı olarak öyküsüne giriş yapar. 1282 tarihinden beri de başta Tuna gazetesi ve sonra Tercüman-ı Hakikat gibi gazetelere yazılar yazarak din ve devletine hizmette bulunduğunu belirtir. Okurlarını kâh vatanın merkezi olarak bilinen saltanat şehri İstanbul'a kâh medeniyet merkezi olarak bilinen Avrupa'ya götürdüğünü belirten anlatıcı, düşündürüp eğitirken aynı zamanda eğlendirdiğini de vurgular. Yeni Dünya olarak tabir edilen Amerika için yazmasının okurlar için de hizmet olduğunu düşünen anlatıcı, Rikalda'yı neden yarattığını da belirtmiş olur.

Missouri Nehri Sahilinde Bir Aztek Mabedi. Missouri nehrinin binlerce mesafe sonrasında Mississippi nehri ile birleşerek oluşturduğu güçten bahsederken Avrupa'nın en önemli kasaba ve köylerinin bu nehrin kenarına konumlandığı anlatılır. Bölgenin sıradan nehir kenarlarından farklı olduğu aktarılırken tahayyül edilemeyecek derecede farklı bir yapıda olduğu söylenir. Amerika insanın dahi vaktiyle Asya'dan göçmesi bir yana içinde yaşayan insanların vatanına sığmadığı gerekçesiyle tüm dünyaya yayılma endişesi özellikle de Meksika aksamının bölgedeki hâkimiyeti dile getirilirken yaşanan acizlik gözler önüne serilir. Bu bölgede bulunan balta girmemiş ormanlarda, inişli yokuşlu dağlar arasında yaşayan kabileleri anlatmak için yaşanan coğrafya bir güzel tabir edilir. Bu bölgede yaşayan vahşiler, ele geçirdikleri hiçbir şeyi başka bir cemiyetle paylaşmama konusunda da katı kurallara sahiptir. Koruyucuları olarak gördükleri "Huyi Çilopoştli"ye insan kurban eden Aztek kabilesi, böylece belalardan kurtulduğunu düşünürler. İkamet ettikleri yerle ibadethane arası mesafenin hayli fazla olduğu görülen Azteklerin ilginç ve bir o kadar vahşi gelenekleri açıklanarak okuyucu bilgilendirilir. Başlarına kuş tüyü takarak mağaralarda çırılçıplak oturarak yaşadıkları belirtilen Aztekler, yay ve kargı kullanarak kendilerini tehlikelere karşı korurlar. Yakın çevrelerine yanlışlıkla gelen yolcuları esir alarak kurban etmeleri ve bu esnada söyledikleri nağmeler aktarılırken bir kurban törenine denk gelinir. Bu tören esnasında din adamı veyahut cellat olarak görülen Maradangal tam esiri öldürüp başıslayacakken Fardiç kabilesi bir baskına uğrar ve muharebe başlar. Patariçarlar, kabileyi yenemeyeceğini anlayınca firar ederken Aztekler naaşlarının ciğerlerini kalbini söküp ağaçlara çivilemeye devam ederler. Olaylar henüz durulmadan nehirde bir sandalın kendilerine yaklaştığını görünce düşman saldırısı olarak görüp saklanırlar lakin gelen sandal kıyıya yanaşırken devrilir.

Miss Johnsonser. Devrilen sandalın içinden çıkacakları görmek için tüm Aztekler ağaçların ardına saklanır. Oysa sandaldan sadece güzel bir kız çıkar. Kız gele gele Patariç'in cesedinin takılı olduğu bölgeye gelince korkudan her ne kadar geri dönmek istediye de muvaffak olamaz. Kızın etrafında birden belirerek halka oluşturan kabilenin kıdemlisi Kadagoz "Mabudumuz kan istemiş" diyerek kızı kurban etmek için ahaliyi ayaklandırırsa da Moşamol ve Rikalda kızın güzelliğine hayran kalarak durumu değiştirmek isterler. Moşamol hemen araya girerek kızla konuşabileceğini söyler ve Fransızcasını kullanarak kızla iletişime geçer. Kızın seyahat gemisinin battığını ve yanı başında bulabildiği çbir kayıkla kendini ancak buralara kadar atabildiğini öğrenir. Maradangal da kız Avrupalı olduğu için esir olarak alıkoyp satma niyeti taşıdığı için Moşamol'un niyetini anlar ve onu tasdik eder. Bir saksığanın ötüşü bittikten sonra kabileye tanrıdan kendilerine haber geldiği ve kızın kanını istemediğini belirttiğini uydurur. Kız mağara alanının olduğu yaşam bölgesine doğru götürülürken kabilenin kendisini kabul etmesini misafirperverlik olarak algılayarak pek memnun olur. Sabahları yüzünü yıkamasından saçını taramasına kadar kabileye örnek olurken kadınlar tarafından kiskanılır. Kabileye soğanı, tuzu ve yemekleri pişirerek yemeği öğreten Johnsonser, neredeyse tapılacak şekilde herkesi yaptıklarına hayran bırakır. O zamana kadar kabilenin en gözde ve muhterem kadınları Kadagoz ve Aralda iken artık geri planda kalırlar. Haset yerine gıpta etmenin daha güzel olduğunu belirten anlatıcı bu noktada Johnsonser'i erkeklerin daha fazla himaye etmek isteyeceğini belirtir.

Vahşet-Medeniyet. Amerika'da vahşet âlemi olarak belirtilen romanın isminin neden bu şekilde verildiği anlatıcı tarafından uzun uzun anlatılır. Keşfedilen Amerika'dan ziyade vahşi yaşamın hâkim olduğu yabani hayatın nasıl yavaş yavaş medenileşmeye başladığı örnekleri ile birlikte verilir. Öyle ki yabani atlardan, horozlara ve tavuklara kadar tüm işe yarar hayvanların terbiye edilmesi ve kışın dahi barınabilecekleri ortamların inşa edilmesi konusunda Azteklerin gayet iyi olduğu bilgisi verilir. Mısır ve pamuk gibi alanlarda ziraatı ileri taşıyan bu kavmin koyun ve domuzlarının pek çok olduğu söylenir. Başka eyalet kabilelerinin bunlara göre de daha gelişmiş olduğu hatta gazete dahi basmış oldukları bilgisi verilir. Yine vahşilikten geri durmayan bu kabilelerin mezar başlarına kuru kafa astıkları hatta ölüleri defnetmeyip çürüttükten sonra muhafaza ettikleri görülür. Avrupa'nın vahşet ve medeniyet arasında kalmışlığına Hristiyanlığın da bir hikmeti olabileceği aktarılır. Miss Johnsonser'i aramaya çıkan heyet keşifte onları bulana kadar kızcağız bu vahşilerin dilini de Moşamol'dan öğrenmek mecburiyetinde kalır. Aztekler bu beyaz gun kızından pek çok şey öğrenirler. Dahası kalacak hane inşası bile yapılır ki henüz aralarında olalı altı yedi ay geçmiştir. Asmalı kesmeli kanlı ilahilerden daha sevgi içeren şarkılar öğrenerek müzik ve raksda da kabilenin değişime uğradığı görülür. Hatta kabilenin elinde bulunan

esirleri de Miss Johnsonser bir gece ansızın salıverir. Lakin bir kaç zaman sonra kabileye baskın yapılacağı haberini alınca Miss Johnsonser de onlardan biri gibi Rikalda kumandasındaki piyadeler arasına girerek çatışmaya yardımcı olmak istemesi kabile arasındaki değerini kat ve kat artırır. Kazanılan zafer sonrasında Rikalda'nın bu beyaz gun kızına olan ilgisi daha bir artar ve hislerini belli eder. Kızcağız yaşadığı esaret bir yana sürekli mabuda kurban edilme korkusuyla Rikalda'dan ürtüğünü belli edince, Rikalda kendisi için her şeyi yapabileceğini ona gösterir. Miss Johnsonser bu vahşiler arasında kendi dışındaki esirlerin de hakkını korumaya çalışarak muvaffak olunca raksını ederken Rikalda'yı kucaklayıp sevinçten öper.

Sevda. Kabilenin İngiliz kızı hükümlerine karşı ikiye ayrılmasıyla Rikalda'nın validesi Kadagoz ve karısı Aralda da kıskançlıklarını daha fazla dile getirmeye başlarlar. Kıza karşı nefretleri artan iki kadın usullerini bozan kıza karşı adeta bir güç oluşturmak isteseler de hep karşılarında Rikalda'yı görürler. Moşamol, Rikalda ve Johnsonser arasındaki İngiliz tipi ilişki için kızla konuşma gereği duyar. Kabilelerinde böyle bir sevda ilişkisi pek olmadığı için erkeklik ve dişiliğin önde olduğunu kıza hatırlatır. Kızcağız her ne kadar bu konuya gülüp geçse de yanına Rikalda'yı yakıştırmasa da iş işten geçmiştir. Rikalda gelip kendisine aşkını itiraf ettiğinde kendisiyle aynı şartlara sahip olmadığını Rikalda ile çocuklarının dahi farklı olabileceğini ve kendisinin hâlihazırda bir ailesi olduğunu hatırlatarak aşkı görmezden gelir. Miss Johnsonser'in bu tavrını karısı ve çocukları yüzünden olduğunu düşünen Rikalda aynı gece Aralda ve iki çocuğunu keserek öldürür. Kendine göre aşkına mani kalmadıysa da bunu Moşamol'dan duyan Miss Johnsonser için işler daha da olumsuz olur. Bu vahşi adamdan kurtulmanın tek yolu olarak Moşamol ile daha fazla yakınlaşarak buradan firar etmek olduğunu düşünür. Sal bularak nehir üzerinden kaçmayı planlarlar. Altı ay kadar süreceği hesaplanan yol için uygun zaman beklenirken Rikalda'nın reddedilmesinin üzerinden verdiği sessizlik tepkisi devam eder. Yaşadığı ümitsizliklerden ötürü hastalanıp yataklara düşen Miss Johnsonser'e Baba Clorington'ı bulduğunu söyleyen Moşamol, kızı vahşilerin elinden kurtarmak amacıyla kendini tehlikeye atmaktan geri durmaz.

James Farah. Bölüme Miss Johnsonser'in babasının sevki ve idaresi altında olan geminin battığı günün anlatılmasıyla başlanır. 50 tonluk yükü ile Mississippi nehrinde ilerlemeye çalışan geminin içinden herkes bir tarafa savrulmuş, pek çoğu da helak olmuştur. Gemide bulunan Miss Johnsonser'in nişanlısı James Farah, onun biraderi kadar sevdiği Polin, Misterin yeğeni Robinson ve onun zevcesi de kütüklere tutunarak hayatta kalabilmeyi başarsa da yine de birbirlerinde daha haber alamadıkları için kızın bindiği sandalın akıp giden sular içinde ölüme gittiği sanılır. Bir süre sonra Robinson ve eşinin de vefat ettiğini görünce geride kalanlar yirmi nefer ve diğer arkadaşları için üzülme başka bir şey yapamazlar. Gemiden sağ kalan en tecrübeli isim Clorington, arkadaşlarının naaşlarını defnettikten sonra batan gemiyi onarmak üzere işe koyulurlar. Yolculuğa çıkmaya hazır olduklarında saldan bir iz ararlarken bulamadıkça kızından ümidi kesen Mister Johnsonser derin üzüntüye düşerek James Farah ile kızı arasındaki nişanın da bozulduğu hükmünü gözyaşları içinde açıklama gereği duyar. Başka biri ile nişanlanmak istemeyen James Farah, Clorington ile son kez nişanlısından ümit kesmeyip aramaya çıkmayı deneyeceğini söylemesi üzerine destek alır. Uzun bir yolculuk neticesinde en son Timsahlar kabilesine kadar yaklaşan James Farah ve Clorington, Aztek kabilesinde namı dört bir yana yayılan beyaz gun kıızı hakkında bilgi sahihi olurlar ki ilk duydukları andan itibaren bu kızın Miss Johnsonser olduğuna kanaat getirirler. Aramaya devam ettiklerinde Moşamol'a denk gelirler ki kendisinden kızla iletişime geçerek yardıma geldiği haberini vermesini isterler.

Vefa. James Farah ve Clorington'un sadık Moşamol ile Fardıçarların ikametgâhında bir araya gelmesi aktarılır. Eğlencenin tertip edilip raksların olacağı bir gece anasondan yapılmak suretiyle herkesi uyuşturacak içecekler İngiliz kızı tarafından hazırlanır. Herkes içer lakin o içmez. James ve Clorington'u da gizlice köye getirmiş olan sadık rehber sayesinde o gece herkes sarhoş olunca bir araya gelirler. Birbirlerini görünce sevinç gözyaşlarını tutamazlar. Zak Maradangal o gece sarhoşlukla bu beyaz kıızı mabuda kurban etmek istediğini söylediye de kızcağız ona ellerini bağladığı diğer esirleri göstererek kendisinden vazgeçmesini sağlar. Zak'a kuşların yaşanacakları önceden söyleyip söylemediği ile ilgili dalga geçilirken ellerini bağlı insanların öldürülmesi ile tehdit edilmesi onun da sonunda canını yakar. Kendi insanının öldürülüp kurban edilmesine karşı olan Zak, Miss Johnsonser'den son olarak merhamet etmeyi de öğrenir. Herkesin eli bağlı olduğu için rahatça silahla sağa sola ateş açan kızcağız Rikalda ile de hesaplaşmak için hanesine yaklaşır. Kız ahaliye kendini izah edip bu güne kadar onlar için yaptıklarını aktardıktan sonra ölmeyi en fazla hak eden adamın Rikalda olduğunu söylemesi üzerine Zak Maradangal'ın dahi beti benzi uçar. Kızcağız kendisine yardıma gelen neferler ve verilen tüfeklerin de desteği ile herkese daha ewel esirlerine davrandıkları gibi davranarak haddini bildirmeyi başarinca ondaki gücü ve cesareti gören Rikalda geri adım atarak durumu kabullenir. Kızcağızı hala hastalık derecesinde seven Rikalda, o nereye giderse oraya giderek ömrünü tüketmek istediğini belirtir. İsmi ve dinini dahi değiştirerek onlarla birlikte gider, ilim ve terbiyede yeterince bilgilenirken medeni bir insan olma yolunda gelişen Rikalda'nın Johnsonser ile kurduğu bağ itaatini de önüne geçer.

TEMALAR

Batıl İnançlar Medeniyet kıtası Avrupa'da geçen romanda bir kabilenin vahşi yaşamı konu edilirken batıla karşı körü körüne olan bağlılıkları aktarılır. Kuşların, böceklerin onlara bir şeyler aktardığı, insan kanı istediği gibi inanışlara sahip olan kabilenin din olarak gördüğü mabedi yöneten Zak kişisine karşı olan güvende batıldan ibarettir.

Kölelik / Esaret Amerika'nın yerli halkının bölgeye gelen insanlara uyguladığı esaret /kölelik zulmü dile getirilir. Avrupa'nın kölelikten anladığı şeyin eninde sonunda ölümle sonuçlanması, parayla satılması veya değer görmeyişiyile özgürlük ve medeniyet gibi kavramlar bağdaştırılır. Kadınların dahi köle gibi görüldüğü kabiledede Aralda çok kolay bir şekilde gözden çıkarılmışken medeni olarak değerlendirilen özgüvenli kadın Johnsonser ölümü esarete tercih ederek Rikalda'nın kalbini daha fazla fetheder. Amerika'nın pek de medeni bir yer olmadığı zorba ve vahşi bir kabile olan Aztekler ve diğer kabilelerin varlığı aracılığıyla okuyucuya gösterilmek istenir.

KARAKTER ANALİZİ

Miss Johnsonser (Açık)

Karakter Beyaz gun kızı olarak tabir edilen İngiliz kız, güzelliği ile görenleri kendine hayran bırakacak fiziksel özelliklere sahiptir. Bindiği yük gemisi batınca nehirde tutunduğu sandal onu Aztek kabilesinin eline düşürür. Güzelliği kabile reisinin oğlu Rikalda'yı etkilediği için kabilenin mabuduna kurban edilmekten kurtulur. Akıllı ve bilgisi ile herkesi kısa sürede etkisi altına almayı başaran Johnsonser, kabilededeki kadınlardan farklı bir gözle görülür. Henüz medeniyetten hayli uzak olan bu kabileye pişmiş yemek yemeyi, sebzeleri ve anason-ispirto gibi içecekleri öğreten kızın raksı ve şarkıları da Aztekleri memnun etmek için kâfi gelir. Rikalda gündün güne kızı hastalık derecesinde âşık olunca aralarındaki ilişkiyi çözmek için dürüst ve samimi davranmaya çalışır lakin başarılı olamaz. Hem kahramanca tavırları hem de cesaretiyle adeta Rikalda'yı büyüleyen Johnsonser yüzünden Rikalda'nın eşi ve çocukları da canice katledilir. Zorba adamdan çekinmeye başlayan kızcağız tek dostu olan Moşamol ile kaçma planları yaparken nişanlısı ve ekibi imdadına yetişir. Fakat hemen kaçmak yerine onlara bir ders daha vermek isteyen Johnsonser, tüm kabileyi sarhoş ederek ellerini bağlar ve onları esir ettiğini ve kurban edeceğine inandırır. Herkesin korkuyla bir gece geçirmesini sağladıktan sonra sabaha son konuşmasını yapar ve herkesi medeniyete davet eder. Rikalda'nın vefası ve aşkı öylesine büyüktür ki onun kendisiyle gelme isteğini geri çeviremez ve onu da hoşgörür ile karşılar.

Aktiviter Ağaçlara kayalara öğrendiği dilin kelimelerini çizmek dışında elinden neredeyse her iş gelen Johnsonser, hane ve tarım yapma konularında kabileye yol gösterir. Raks edip şarkı söyleyen kızın silah kullanma konusunda da usta olduğu görülür.

ÖRNEK ANILAR

Yetenekli/Bilgili. Miss Johnsonser'in gemisi batıp sandalla vurduğu kıyıda vahşi bir kabileye geldiğinde onlarla olan iletişimi ve yapabileceği her şeyi yaparak bir şeyler öğretebilmesi kendisinin yeteneklerini açık bir şekilde göstermektedir: "Miss Johnsonser vahşiler lisanını öğrenmeye sarf eylediği bu haftalar zarfında aşçılığı ve ispirto takdirini bir kat daha ileriye götürmüş olduğu gibi vahşiler rüesasının birkaç kadeh rakı parlatarak neşeleri mütezayid olduğu zamanlar gayet güzel bir kontralto sadasıyla icra eylediği tegannilerin de terennümlerin de vahşiler nezdindeki makbuliyetini arttırdıkça arttırmakta bulunduğunu nazar-ı dikkat ve ehemmiyetten uzak tutmamalıdır."

Mantıklı. Kabile üyelerinin sürekli et yerine sebze de yemeleri gerektiğini düşünen Johnsonser, uzak bölgelerde tarım yapmak yerine yakın çevrelerinde isterlerse her şeyi yapabilecekleri konusunda onları ikna eder: "- Patates ve soğan aramak için daima uzak yerlere kadar gitmek mecburiyetinde bulunuyoruz. Şunların tarlasını kendi yanımıza getirsek de canımız istediği zaman yanı başımızdaki tarladan bunları toplasak olmaz mı?"

Zeki. Kabileye düşmanların baskın yapacağını öğrenince hemen bir plan yaparak onlardan önce davranmayı akıl edecek kadar zekidir: "Miss Johnsonser eski şövalyeler hikâyelerini ve yeni romanları okumak merakında olup bunları mütalaa ede ede birçok ahval-i askeriyye hakkında bir fikr-i icmalî peyda eylemişti. Demişti ki: - Bir pusucu fırka teşkil edelim. O fırkayı düşman kabilenin ikametgahı olan tarafa doğru bir günlükten ziyade mesafeye gönderelim. Fırka-i mezkûfeden ileri karakolları ve keşşâflar tertip eyleyerek düşmanın bizim üzerimize doğru zaman ve sfüet-i hareketinden haberdar olalım..."

Cesur. Savaştan korkmayan cesur Johnsonser, ölmekten korkmayıp Rikalda'nın neferi olmayı kabul ederek muharebe alanına gider: "Pekâlâ! Madem ki öyledir, biz de mukabeleye hazırlanmalıyız."

Gelecekleri varsa görecekleri de vardır. Fakat siz böyle tertibat-ı harbiyyede ne gibi tedbirlerde bulunursunuz bakalım?”

Prensip Sahibi. İçinde az da olsa vahşice öldürülme korkusu da olsa kararlarını söyleyip net olmaktan çekinmez: “- Şeref mi? Asla! Şimdi senin de hatırın kalacak amma insaf et ki bir mütemeddin, terbiyeli, beyaz İngiliz kızı böyle bakır renkli, vahşi, müthiş bir Aztek'in maşukası olmak kerahetine tahammül edebilir mi?”

Dürüst. Johnsonser yalan söyleyerek Rikalda'yı oyalamaktansa ona karşı dürüst olmayı tercih ederek duygu ve düşüncelerini aktarma konusunda sert olur: “-Beni de mi öldürümeye geldin? Yırtıcı kurt! Öldür bari öldür de ben de zavallı Aralda gibi kurtulayım. Hem Aralda bu kadar senedir senin derdini çektikten sonra kurtulmuş olduğu halde bari ben o dertleri çekmeksizin kurtulup gideyim. Bir can için sana minnet mi edeceğim zannediyorsun?”

Rikalda (Kapalı)

Karakter Kabile reisinin oğlu olarak bilinen Rikalda gençliği ve gözüpekliliği ile lider konumundadır. Şiddetinden ve emirlerinden herkesin çekindiği Rikalda, vahşi bir genç olarak aktarılır. İlk gördüğü andan itibaren Johnsonser'e bağlanan Rikalda'nın duygusal ve itaatkâr tarafı gördüğü güçlü kadına doğru meyilemektedir. Bu tek taraflı aşk hırsı uğruna karısı Aralda ve iki çocuğunu öldürmekten çekinmez. Annesini dahi sevdiği İngiliz kız için tersleyen Rikalda, kendi kabilesindeki kadınların düşünce özgürlüğüne de inanmaz. Yaptığı cinayetlerden sonra iyi bir iş çıkardığını düşünerek gururlanan Rikalda'yı zekâsı ile alt eden beyaz gun kızı sayesinde Rikalda tamamen değişir ve daha medeni bir insan olur. Bu yönüyle değişime açık bir yapı sergileyen Rikalda aşkı ve gösterdiği vefa ile ona ne kadar bağlı olduğuna herkesi inandırır.

Aktiviterler Kabile bölgesine yaklaşanları öldürmek, organlarını ağaçlara çivilemek, Huyi Çilopoştli için kan akıtmak gibi görevleri olan Rikalda, kabileyi saldırılardan korumakla görevlidir. Raksı izlemeyi ve eğlenmeyi pek sever.

ÖRNEK ANILAR

Âşık. Miss Johnsonser'i ilk gördüğü andan itibaren yere göğe sığdıramayan Rikalda, aşık olduğu için gözü başka bir şey görmez: “- Sen sıtma gibi bir şeysin beyaz gün! Ben senin yanına geldikçe vücudumu ateşler bürüyor. Sen sihir gibi bir şeysin. Senin yanında buldukça sanki elim ayağım, ağzım dilim bağlanıyor. Ben gerçekten hastayım.”

Kararlı. Kızı adeta bir evcil hayvan gibi gören Rikalda, evli olmasının yanında kızın kendisinin olmasını istediğini belli edecek her şeyi yaparak kendini gösterir: “- Ben bu beyaz gun kızını ne kendi milletine iade ederim, ne kurban olarak zebh ettiririm, ne elden çıkarırım! Ben bunu besleyeceğim. Sadası ormanlarda hayran kaldığımız en güzel kuşların sadasından daha güzel, tüyleri, rengi hiç bir güzel kuştan bulunamayacak kadar güzel. Böyle nadide bir mahlûku elden çıkarmak caiz midir?”

Güçlü. Oldukça güçlü ve kuvvetli olarak görülen Rikalda, Johnsonser'in beğenisi için daha fazla uğraşmış ve kabilesini düşmandan temizlemiştir: “Fardiçarlar” dan bir kimsenin burnu bile kanamamıştı. Zorlu Rikalda bu müsademede bir kumandan gibi değil, bir nefes, bir kahraman gibi dövüşerek cümlenin ve bu cümle meyanında bilhassa Miss Johnsonser'in ne kadar hayret ve aferinine mazhar oldu ise beyaz gun kızının asla tedbirini şaşırılmayarak kemal-i itidal-i dem ile ettiği kumandanlık dahi Aztekler'i duçar-ı hayret eylemişti.”

Koruyucu. Sadece sevdiği kadına karşı böyle ince duygular besleyen vahşi adamı yumuşak otlar bularak kendisine yatak yapmaya iten Johnsonser'dir. Hem ilk geldiğinde kurban edilmemesi akabinde de ölümüne karar verilememesi için hayli uğraşmıştır: “Rikalda en yumuşak otlardan derhal kucak kucak ot toplayıp kıymetli beyaz gun kızına bir yatak yaptı ve: - Sen burada yat! Sefana bak! Kurttan kuştan hiçbir şeyden endişe etme. Ben seni beklerim. Gözlerimi senden ayırmam.”

Zorba. Rikalda sadece kendi dediklerinin olmasını isteyen zorba bir adamdır. Eşinin hiçbir söz hakkı olmadığını düşünerek onu öldürmeyi de kendine hak olarak görür: “- Bir karı hiç erkeğin işine karışabilir mi? İşte terbiyesini verdim. Kesivermişsem ne olmuş? Zaten bence bir kıymeti, bir ehemmiyeti kalmamıştı ki. Onu aradan çıkardım ise sen memnun olmalısın. Artık bila-mani seni alacağım.”

Sadık. Johnsonser'e olan sevgisi bağımlılığa dönüşmüş olan Rikalda, hiçbir şekilde kızıdan ayrılmak istemediği için söyleyecekleri tüm şartları kabul ederek Johnsonser'e daha yakın yaşamak istemektedir: “- Mademki seni kurtarmaya bir ordu gelmiş, her halde sen bizi bırakıp gideceksin değil mi? Mademki

bizden müfakat ve müba'adet eyliyorsun, karı erkek cümlemizi bire kadar mezbahda zebh etmek lazımdır. Rica ederim en ewel beni kessinler.”

İstekli. Medeni olmaya karşı arzusu artan Rikalda zevcesi olmasa dahi onlarla birlikte gitmek isteğini şöyle açıklar: “Moşamol sizin eski hizmetkârınız ise ben dahi yeni hizmetkârınız olup hizmetinizde eskiyeceğim. Moşamol'un adı Adrienne olmuşsa benim de adım ne isterseniz o olur. Ben bilirim beyaz gunlar bizi alırlar. Hizmetlerinde kullanırlar. Hani ya sen yaban keçilerini, yaban tavuklarını bizim evlerimizde alıştırmadın mı? Beyaz gunlar bizi de yaban adamı sayarlar, hizmetlerine alıştırlar. İşte ben dahi öyle olacağım.”

Moşamol (Uyumlu)

Karakter Kabile reisinin sağ kolu olarak değerlendirilen Moşamil, ellili yaşlarında kabile insanlarından farklı yapıda bir kişidir. Hem kıyafeti hem diğerlerine göre daha kibar olan bu adamın zarafeti Johnsonser'in ilk esir düştüğü anda dahi kişiliğini gösterir. Karısı ve çocukları da esir düşen Moşamol, yapayalnız kalınca 6 yıl ewel satıldığı kabileden onlara yardımcı olmaya çalışarak hayatına devam eder. Fransızca bilen Moşamol daha ewel Johnsonser ailesine hizmette bulunana Adrienne isminde bir görevlidir. Yardımsever, vefalı ve düşünceli olmasıyla kızın dostluğunu kazanan Moşamol, esir olarak alındığı için ölüm korkusuna itaatkâr olma yolunu seçer.

Aktiviteler Bildiklerini Johnsonser'e anlatarak onun da kabile hayatında kendini ifade edebilmesine yardımcı olmayı isteyen Moşamol, kabile reisinin de sağ kolu gibidir. Her denileni yapan Moşamol, sözüne güvenilir isimlerden biri olarak öne çıkar.

ÖRNEK ANILAR

Merhametli. Özünde bu kabileden olmadığı için diğerlerine nazaran daha yumuşak olan Moşamol, Johnsonser ilk esir düştüğünde ona karşı daha koruyucu bir yapı sergileyerek merhametle yaklaşır: “- Korkmayınız matmazel! Sabrediniz akılane davranırsak buradan halas müyesser olacağını ümit eyleyebiliriz. Siz her tedbiri bana bırakınız. Size ne yolda işaret verirsem o vechile hareket ediniz.”

Örnek. Giyinişi olsun fikirleri olsun herkesten fazla gıpta edilen Moşamol, kabile için örnek nadir kişilerdendir. Kabile içinde olmuş olsa reisliği dahi Fardiç'ten ziyade hak ettiği düşünülür: “Moşamol yalnız kıyafeti cihetiyle vahşiler meyânında temeyyüz etmeyip yüzünün nazikâne tebessümleri ve sözlerindeki mülayimane vaz'ları ve sedasındaki mütevazıane nağmeleriyle de calib-i nazar-ı dikkat olmaktadır.”

Nazik. Avrupa usullerine göre yetişmiş bir kızın yaşayacağı zorlukları kestirerek ona yardımcı olacak şekilde planlamalar yapmaya çalışır: “Moşamol ne kadar olsa Avrupalılar usül-i maişetince bir genç kızın habgahına tekarrüb caiz olmadığını bildiğinden mağara içinde şöyle ufarak fırın gibi derince bir mahallin beyaz gün kızına tahsisini Mitab-zade Fardiç'ten iltimas ve müsaadesini istihsal etmesiyle oraya en yumuşak otlardan naklederek Miss Johnsonser'in nazik vücudu için mümkün mertebe yumuşak bir yatak vücuda getirmişti.”

Akıllı/Olgun. Kabileye göre hayli olgun ve akıllı olan Moşamol, ahalinin ayaklanarak kızcağız hakkında verdiği hükmü zeki bir söylemle geri çekmeyi başarır: “Canım neye itiraz ediyorsunuz? Niçin günaha giriyorsunuz? Mabudumuz Huyi Çilopoştli bu kurbanı kabul edecek olsaydı kaçmalarına müsaade eder miydi? Muktedamız Zak Maradangal ne gün için duruyor? Bir sivisinek vızılısı ile olsun esirlerin firar edeceklerini ona ihbar ile kaçırılmalarını ona ihtar etmez miydi?”

Sadık. Bağlı olduğu kişiye karşı sorumluluk sahibi olan Moşamol hayli sadık ve güvenilir bir hizmetkârdır: “- Merak etmeyiniz matmazel! Yanınızdan bir dakika bile bir yere ayrılmam. Korkmayınız. Zaten bu vak'a hiç de bu kadar teessüre değeri olan şeylerden değil ise de nasılsa acemiliğiniz hasebiyle size tesir eyledi, diye teselli ve cesaret vermeye başladı ki bu sözlerin hasta üzerinde bir hüsn-i te' sir-i serii de görüldü.”